

Landstingsstyrelsen

Yttrande över samrådsförslag för Landsbygdsplan FÖP2014, Upplands-Bro kommun

Föredragande landstingsråd: Gustav Hemming

Ärendebeskrivning

Upplands-Bro kommun har arbetat fram ett samrådsförslag för en fördjupning av översiktsplanen för landsbygden (FÖP) i Upplands-Bro. Kommunen beslutade den 11 juni 2014 att sända ut FÖP:en på samråd. Ett avsnitt av handlingen utgör också förslag till tematiskt tillägg för vindkraft, till den kommuntäckande översiktsplanen. En kommuntäckande översiktsplan (ÖP) antogs i december 2011, och i arbetet med den framhölls behovet av att ta fram planeringsinriktningar för landsbygden. Under 2013 samrådde kommunen om ett programförslag, vilket Stockholms läns landsting yttrade sig över.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande över förslag till fördjupning av översiktsplanen för landsbygden i Upplands-Bro i enlighet med landstingsdirektörens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Landstingsrådsberedningens motivering

Upplands-Bro har arbetat fram ett förslag till fördjupning av översiktsplanen (FÖP) för landsbygden. FÖP:en har ett ambitiöst anslag vad gäller ny bebyggelse och hur den förhåller sig till identifierade landskapstyper.

När stockholmsregionen fortsätter att växa med rekordtakt är det inte bara viktigt att alla kommuner tar sin del av det gemensamma ansvaret för bostadsförsörjningen utan också bygger stadsmässigt i de regionala kärnorna så att mobilitet och tillgång till kollektivtrafik underlättas.

SKRIVELSE
2014-11-26

LS 1406-0810

Kommunens förordade utveckling i enlighet med alternativ *Kluster* uppfyller detta och ligger därtill i linje med ambitionen att regionens kärnor ska vara funktionella och attraktiva. Att utveckla ny bebyggelse i anslutning till befintliga kollektivtrafikstråk kan skapa underlag för ökad turtäthet. I detta arbete inbegriper att proaktivt tillse att det miljömässigt högst betydande bevarandet av de gröna kilarna inte hindrar skapandet av funktionella noder vad gäller tillgången på service, kollektivtrafik och bostäder.

Strategierna i RUFSEN för att bygga tätt och kollektivtrafiknära är dock inte alltid tillämpbar på landsbygden. Ambitionen är att landstinget ska ha ett utvecklingsvänligt perspektiv för landsbygden i hela Stockholms län och inte begränsas till befintliga regionala noder. Därför ska den nya RUFSEM innehålla en landsbygdsstrategi för tillväxt och hållbart byggande på landsbygden.

Trafikförvaltningens pågående utredningsarbete med anropsstyrd och samordnad kollektivtrafik kommer förhoppningsvis att resultera i väsentligen förbättrade möjligheter vad gäller kollektivtrafikförsörjning i de mer glesbefolkade delarna av kommunen. Det är av vikt att kommunen samordnar sitt planeringsarbete för allt detta med landstinget.

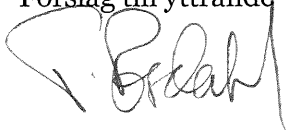
En långsiktig ambition för att utveckla vindkraften i Upplands-Bro ser landstinget som något positivt. En tydligare planering från kommunens sida i enlighet med vad som efterfrågas i beslutsunderlaget vore önskvärt.

Med bakgrund av ovan ser vi positivt på Upplands-Bros planer.

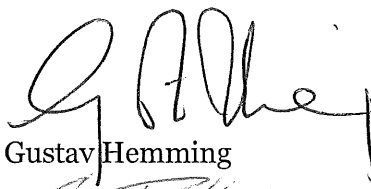
Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 17 november 2014

Förslag till yttrande

Torbjörn Rosdahl

Gustav Hemming

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Tillväxt, miljö och regionplanering

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-11-17

LS1406-0810

Handläggare:
Jessica Andersson

Ankom Stockholms läns landsting
2014 -11- 19
Dnr. <u>LS 1406-0810</u>

Landstingsstyrelsen

Rofel IX

Yttrande över samrådsförslag för Landsbygdsplan FÖP2014, Upplands-Bro kommun

Ärendebeskrivning

Upplands-Bro kommun har arbetat fram ett samrådsförslag för en fördjupning av översiktsplanen för landsbyden (FÖP) i Upplands-Bro. Kommunen beslutade den 11 juni 2014 att sända ut FÖP:en på samråd. Ett avsnitt av handlingen utgör också förslag till tematiskt tillägg för vindkraft, till den kommuntäckande översiktplanen. En kommuntäckande översiktsplan (ÖP) antogs i december 2011, och i arbetet med den framhålls behovet av att ta fram planeringsinriktningar för landsbygden. Under 2013 samrådde kommunen om ett programförslag, vilket Stockholms läns landsting yttrade sig över.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 17 november 2014
Förslag till yttrande

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande över förslag till fördjupning av översiktplanen för landsbygden i Upplands-Bro i enlighet med landstingsdirektörens förslag.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Kommunen har arbetat fram ett förslag till fördjupning av översiktplanen (FÖP) för landsbygden. Som underlag har bland annat en landskapsanalys tagits fram, och alternativa scenarier för landsbygdens utveckling jämförs. FÖP:en har ett ambitiöst anslag när det gäller hur ny bebyggelse förhåller sig till de olika landskapstyper som identifierats i kommunen. Det är dock

också delar av FÖP:en och tillhörande planeringsunderlag som delvis är ofärdigt och där kommunen själv anger att utveckling och bearbetning skall ske till granskningsskedet. Det gör det svårt att ta ställning till om de analyser och förslag som kommunen lägger fram är trovärdiga utvecklingsalternativ och möjliga att uppnå. I princip stödjer förvaltningen kommunens förordade utveckling i enlighet med alternativ *Kluster*. Det uttrycker en mer koncentrerad och styrd bebyggelseutveckling i utpekade delar av kommunen, till skillnad från alternativ *Spridd*.

Förslaget till tematiskt tillägg till översiktsplanen för vindkraft betraktar förvaltningen som ett programutkast som behöver omfattande komplettering för att fungera som tematiskt tillägg till en kommunomfattande översiktsplan.

Bakgrund

Upplands-Bro kommun har arbetat fram ett samrådsförslag för en fördjupning av översiktsplanen för landsbyden. Behovet av en sådan identifierades i arbetet med den kommuntäckande översiktsplanen. Under 2013 samrådde kommunen om ett programförslag, vilket landstinget yttrade sig över. Utifrån programmet och bearbetning av en mängd underlagsmaterial har ett antal scenarier utvecklats och utgjort underlag för diskussion. Sammantaget bedömer kommunen att alternativet *Kluster* har bäst förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling, och det utgör därför huvudalternativ i kommunens samrådsförslag.

Utöver Plan- och bygglagens generella regler vill kommunen särskilt lyfta fram hänsyn till landskapsbild och terräng, områdets karaktär och lokala byggnadstradition, vatten- och avloppsförsörjning samt en prioritering av lokalisering i närheten av kollektivtrafikförsörjda stråk. I kommunens ÖP2010 slås det fast att de areella näringarna och miljövänlig energiproduktion har företräde framför andra exploateringsintressen.

Överväganden

Kommunen beskriver i förslaget att planeringsprinciper för en hållbar utveckling på landsbygden behöver förtydligas, vilket förvaltningen instämmer i. Ett motsvarande arbete för länet har påbörjats av förvaltningen inom ramarna för arbetet med en ny regional utvecklingsplan. Dock ger många delar av samrådsförslaget uttryck för att frågor behöver utredas eller kommer att förtydligas, snarare än att det redovisas avvägningar eller uppfattningar i olika frågor. Det gör det svårt att bedöma om förslaget bidrar till den utvecklingsriktning som kommunen önskar för landsbygden, likaså för den regionala utvecklingen.

Kommunen redovisar i förslaget att olika scenarier har tagits fram och diskuterats mot bakgrund av programsamrådet och genomförda medborgardialoger. Utifrån en genomförd konsekvensbedömning och inkomna synpunkter på programmet bedöms alternativet *Kluster* ha bäst förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling och utgör därför huvudförslag i samrådshandlingen, medan ett alternativ *Spridd* har omarbetats till att utgöra ett nollalternativ. Valet av *Kluster* som huvudalternativ avser att stärka landsbygdens roll i den fortsatta utvecklingen i relation till tätorterna. Det innebär en tydligare avgränsning mellan tätort och landsbygd med en ambition att särskilja dem i kommunens framtida planering. Det betyder också en mer medveten styrning av bebyggelseutvecklingen. *Kluster* kan medföra fler boende och verksamma på landsbygden än alternativ *Spridd* enligt förslaget, dock framgår inga beräkningar eller ambitioner om befolknings- eller näringslivstillväxt på landsbygden.

I princip stödjer förvaltningen kommunens förordade utveckling i enlighet med alternativ *Kluster*. Det uttrycker en mer koncentrerad och styrd bebyggelseutveckling i utpekade delar av kommunen, till skillnad från alternativ *Spridd*. Men då alternativet *Kluster* redovisar en koncentrerad utveckling i områden som idag är i konflikt med bland annat Försvarets påverkansområde för buller så är även detta alternativ behäftat med stora osäkerheter, vars konsekvenser tydligare bör belysas i planen. Dessa osäkerheter riskerar att kraftigt försvåra, eller omöjliggöra, kommunens ambition att styra utvecklings- och utbyggnadsriktningen i kommunen i en nord-sydlig riktning. Kommunens ambition att koncentrera ny bebyggelse till befintliga tätorter och motverka en utveckling mot omfattande spridd landsbygdsbebyggelse är positiv, både från ett kollektivtrafik- och landskapsperspektiv.

Idag finns ca 3000 boende på landsbygden i Upplands-Bro kommun. Det skulle vara välkommet med ett resonemang kring vilken befolknings- och näringslivstillväxt kommunen bedömer behövs för att alternativ *Kluster* skall kunna uppfyllas, bland annat för att det tydligt påverkar möjligheterna att skapa tillräckligt underlag för till exempel kollektivtrafik eller service.

Samtliga frågor som kommunen tar upp som mellankommunala intressen är relevanta att hantera. Exempelvis är Försvarets påverkansområde, liksom jordbruk och enskilda avlopp viktiga frågor att hantera mellankommunalt. Vilka avvägningar kommunen eventuellt gör emellan dem, och vilka utvecklingsbehov kommunen ser bör tydliggöras och preciseras till granskningsskedet.

Förvaltningen anser att det är positivt att Upplands-Bro prövar möjligheterna att utveckla vindkraft i kommunen. Däremot skulle det vara en fördel om det avsnitt för tematiskt tillägg för vindkraft som nu presenteras skulle utvecklas och hanteras som ett separat plandokument, alternativt om vindkraftsfrågorna hade inarbetats i den helhet som förslaget till FÖP för landsbygden utgör. Avsnittet har i nuläget också karaktären av ett programutkast.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har i sig inga ekonomiska konsekvenser för landstinget.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbeskrivning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Peter Haglund
Direktör SLL Tillväxt, miljö och
regionplanering

Upplands-Bro kommun
Kommunstyrelsen
19681 Kungsängen

Yttrande över samrådsförslag för Landsbygdsplan FÖP2014, Upplands-Bro kommun

Inledning

Stockholms läns landsting har tagit emot rubricerat ärende för samråd. Det är positivt att kommunen tar ett samlat grepp om formerna för en långsiktig utveckling av en levande landsbygd inom ramen för en fördjupning (FÖP) av översiktsplanen. Landstinget har på motsvarande sätt påbörjat ett arbete med att utveckla förhållningssätt och riktlinjer för en stärkt hållbar utveckling av länets landsbygd.

Synpunkter på samrådsförslaget

Scenarier för landsbygdens utveckling

Landstinget ställer sig bakom det principiella resonemang och val av alternativ *Kluster* som kommunen förordar i sitt förslag, men anser att vidare bearbetning bör göras och att ställningstaganden bör tydliggöras för att kunna gälla som ett underlag för framtida utveckling av kommunens landsbygdsutveckling. Då detta alternativ redovisar en koncentrerad utveckling i bland annat områden som idag är i konflikt med bland annat Försvarets påverkansområde för buller borde dess konsekvenser tydligare belysas i planen. Det riskerar att påtagligt försvåra kommunens ambition att styra utvecklings- och utbyggnadsriktningen i kommunen i en nord-sydlig riktning.

Det bör redovisas ett resonemang kring vilken befolknings- och näringslivstillväxt kommunen bedömer behövs för att alternativ *Kluster* skall kunna uppfyllas, bland annat för att det tydligt påverkar möjligheterna att skapa tillräckligt underlag för till exempel kollektivtrafik och service.

Förslag till bebyggelseriktlinjer

Det är positivt att förslag till bebyggelseriktlinjer tas fram med bland annat utgångspunkt i den ambitiösa landskapsanalysen där bärande karaktärer i de olika landskapstyperna skall kunna ligga till grund för utveckling av landsbygden.

Regional grönstruktur

Landstinget stödjer kommunens ställningstagande om att de två tätorterna Bro och Kungsängen inte skall låtas växa ihop då det bland annat ger förutsättningar för att behålla den regionalt viktiga grönkilen Görvälnkilen som ett tätortsnära grönstråk mellan tätorterna.

Planeringsförutsättningar

Samtliga kartor som redovisas i bilagan Planeringsförutsättningar är ett viktigt underlag för utformningen av riktlinjer för landsbygdens utveckling. Utöver de frågor som redovisas där bör bland annat områden för vindkraft, utpekade tysta områden i kommunen samt befolknings- och näringslivsstruktur redovisas.

Det kartunderlag som redovisas åtföljs av öppna frågor och uttryckta behov av kompletteringar. Givet samrådsförslagets innehåll och inriktning är landstingets generella uppfattning att kartunderlaget bör kompletteras innan man kan ta ställning till planförslagets ändamålsenlighet.

Kollektivtrafik på landsbygden

På landsbygden bör tillkommande bebyggelse etableras i anslutning till befintliga kollektivtrafikstråk, vilket kan bidra till att förstärka resandeunderlaget och i förlängningen förbättra turtätheten. Landstinget och kommunen bör ha en gemensam diskussion kring vilka kollektivtrafikstråk som bedöms som utvecklingsbara, både regionalt och lokalt på lång och kort sikt. Kommunens gång- och cykelplan bör kompletteras med ett landsbygdsperspektiv och riktlinjer som stödjer utvecklingen i landsbygdsplanen.

Landstinget bedömer möjligheterna till väsentligt förbättrad kollektivtrafik till Ådö/Smidö som begränsade, främst därför att det skulle krävas en mycket omfattande tillkommande exploatering för att kunna inrätta kollektivtrafik med attraktiv och hög standard. Intilliggande områden, som också trafikeras av busslinjen till Smidö/Ådö, förväntas få en utökad befolkning vilket på sikt kan betyda underlag för utökad busstrafik och därmed eventuellt kan komma att förbättra situationen även på Ådö/Smidö. Det kluster som redovisas i de norra kommundelarna runt Håbo/Tibble och Tjusta trafikeras av en busslinje som går till Kungsängen.

Så länge resandeunderlaget ligger på nuvarande nivå bedöms underlaget för ytterligare trafikering som för lågt.

Landstingets trafikförvaltning utreder för närvarande alternativa trafikeringsformer för landsbygdstrafik. Arbetet ska resultera i en strategisk inriktning för framtiden för bland annat anropsstyrd trafik och möjligheter till samordning av skolskjutsar och allmän kollektivtrafik. Arbetet kommer att pågå under 2015. Där resandeunderlaget är lågt kan man förbättra möjligheterna till kombinationsresor genom strategiskt placerade infartsparkeringar för såväl bil som cykel. Landstingets trafikförvaltning deltar gärna i sådana diskussioner i det fortsatta planarbetet.

Mellankommunala intressen

Samtliga frågor som kommunen tar upp som mellankommunala intressen är relevanta att hantera, däribland Försvarets påverkansområde, liksom jordbrukets och enskilda avlopps påverkan på vattenkvaliteten. Vilka utvecklingsbehov och förhållningssätt kommunen har till de mellankommunala frågorna bör tydliggöras och preciseras till granskningsskedet.

Tematiskt tillägg för vindkraft

Landstinget är positivt till att Upplands-Bro prövar möjligheterna att utveckla vindkraft i kommunen. Däremot anser landstinget att det avsnitt för tematiskt tillägg för vindkraft som nu presenteras borde ha inarbetats i förslaget till FÖP för landsbygden, alternativt att ställningstaganden och förhållningssätt till vindkraften skulle utvecklas till ett separat planeringsdokument. Det saknas i nuläget en redovisning av utpekade områden för vindkraft och kommunens avvägningar gentemot andra intressen, till exempel mot det utvecklingsalternativ för landsbygden som kommunen själv förordar. Det är svårt att bedöma eventuella konflikter mellan å ena sidan önskemålet att utveckla lämpliga områden för vindkraft och å andra sidan samlad bebyggelse på landsbygden och de identifierade tysta områden som kommunen i programsamrådet lyft fram som skyddsvärda.